

Utvalgssak

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
004/05	Utvalg for undervisning og oppvekst	06.01.05

Utsendt vedlegg	Høringsnotat dat. 09.11.04 Lovutkast
Ikke utsendt vedlegg	

Høring - ny barnehagelov

Bakgrunn

Barne- og familiedepartementet sendte 9.november 04 ut utkast om ny barnehagelov til høring. Forslaget til ny barnehagelov skal imøtekomme behovet for en forenkling og modernisering av dagens lov av 5.mai 1995 nr. 19. Forslaget til ny lov med forskifter inneholder en rekke forenklinger som har som mål å gjøre lovverket mer brukervennlig.

Hovedformålet med barnehageloven er å bidra til at barna får omsorg og et godt pedagogisk tilbud. Regelverket skal sikre høy kvalitet i barnehagetilbudet, samtidig som det skal legges til rette for mest mulig lokal utforming av kvalitetskrav m.v.

Det foreslås endringer på følgende områder:

- Innholdsbestemmelsen utvides.
- Barns rett til medbestemmelse foreslås synliggjort i egen bestemmelse.
- Plikten til å søke godkjenning skjerpes.
- Reglene om kommunens behandling av godkjenningssøknader foreslås endret.
- Dagens bestemmelse om rett til prioritet ved opptak foreslås noe utvidet.
- Fylkesmannens tilsynskompetanse foreslås endret

I tillegg diskuteres det hvordan bestemmelsen om barnehagens ledelse og det øvrige personalet bør utformes. Departementet ønsker en åpen drøfting og vil konkludere etter høringsrunden.

På følgende punkter foreslås det ikke endringer:

- Regler for opptak
- Rammeplan for barnehager / egen høring er meldt høsten 2005.
- Øvrige forskrifter til loven.

Ved gjennomgang av høringen har Rådmannen valgt å bruke styrere ved de kommunale barnehager som referansegruppe.

Vurdering av løsningsmulighetene

Kapittel I

§ 2 Barnehagens innhold

- Utvidede elementer fra Rammeplanen er lagt inn i bestemmelsen / presisering av innholdet i barnehagen.

Rådmannen anser det som positivt at en har fått en nærmere presisering av barnehagens innhold inn i lovteksten. Dette støttes av styrergruppen.

Lovteksten presiserer at barnehagen *skal være* en pedagogisk virksomhet. Videre at barnehagen skal bistå foreldrene i deres omsorg- og oppdrageroppgaver og på den måten skape et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn.

Fra styrergruppen anbefales det at ordet "tilrettelagt" blir sløyfet i lovteksten. Barnehagen er og skal være en pedagogisk virksomhet i hele åpningstiden, i barnehagepedagogikken handler pedagogikk både om tilrettelagte aktiviteter og ikke minst hverdagsaktiviteter. Av den grunn kan det lett misforstås når det i forslaget heter *pedagogisk tilrettelagt virksomhet* istedenfor *pedagogisk virksomhet*.

Rådmannen støtter denne anbefaling.

Kapittel II

§ 3 Barns rett til medvirkning – ny bestemmelse.

- Barn i barnehagen skal ha rett til å uttale seg om sitt syn på barnehagen innenfor barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse og deres synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet.

Rådmannen anser det som positivt at bestemmelsen kommer inn i lovteksten.

Ved de kommunale barnehager i Halden har dette vært en praksis som har blitt gjennomført i flere år.

§4 Foreldreråd og samarbeidsutvalg.

- Endringen medfører en forenkling av regelverket. Eier kan delta i samarbeidsutvalget etter eget ønske.

Dagens praksis har vært at eier (utvalg for undervisning og oppvekst) har utnevnt en politisk representant til hvert av samarbeidsutvalgene i barnehagene (både kommunale og private barnehager).

Nåværende lovtekst har medført en belastning for de politisk valgte representanter.

Samarbeidsutvalget skal være rådgivende og kontaktskapende, det er av stor viktighet at barnehageeier fremlegger saker av betydning for samarbeidsutvalgene for uttalelse før endelig beslutning fattes.

Kapittel III

§ 6 Godkjenningsplikt.

- Departementet innskjerper bestemmelsene mht. godkjenningsplikt som barnehage. Endring fra *flertallet av barna til ett eller flere barn..*

Innskjerpingen i lovteksten anses som positiv.

§ 7 Egen bestemmelse for eier.

- Barnehageeier har plikt til å legge frem opplysninger om regnskaps- og tjenestedata (jfr. KOSTRA) etter forskrifter fastsatt av departementet.

Endringen er viktig når det øremerkede tilskuddet fra 2006 blir overført til kommunens ramme.

§ 8 Kommunens ansvar.

- Kommunens ansvar som barnehagemyndighet er vesentlig videreført, tydeliggjort og ryddet

Kapittel IV

§ 10 Godkjenning.

- Gjeldende veiledende arealnorm for leke- og oppholdsareal forslås fjernet. Kommunen skal selv avgjøre søknadene mht. barnehagens egnethet.
- Ingen endring mht. dagens frie etableringsrett.

Rådmannen anser det som beklagelig at dagens veiledende norm for leke- og oppholdsareal inne og ute tas ut av merknadene til loven § 12. Dette synet deles av styrergruppen.

Endringen kan medføre tvister på grunn av den skjønnsvurdering som de enkelte kommunene må utøve ved godkjenning. Dagens veiledende normer for leke og oppholdsareal er og skal være retningsgivende og er en hjelp til kommunene ved denne skjønnsvurdering.

Videre anses det beklagelig at det ikke forslås endringer mht. den frie etableringsrett av barnehager. Enhver utbygger som i dag fyller vilkårene for godkjenning har rett på godkjenning fra kommunen. Dersom den frie etableringsrett ikke hadde medført økonomiske forpliktelser for kommunen, ville en ikke hatt innvendinger til rettigheten. Men enhver godkjenning av ny barnehage medfører økonomiske forpliktelser for kommunene, av den grunn bør kommunene gis mulighet til å styre etableringen av barnehager på en bedre måte.

- § 13 Prioritet ved opptak
- Nytt punkt er ført inn i lovteksten;
Barn med barnevernsvedtak...

Punktet er allerede nedfelt i opptakskriteriene i Halden kommunes barnehager, både kommunale og private.

Kapitel V Personalet

§ 18 Ledelse

- Fra departementet forslås 2 alternativer
- A. Krav om forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse
- B. Videreføring av dagens utdanningskrav
Likestilt med førskolelærer = 3 årig pedagogisk utdanning + 1 år barnehagepedagogikk.

Begrepet *styrer* forslås tatt ut av lovteksten. Styrergruppen er kritisk til endringen. Videre anser de at det vil bli en svekkelse i det faglige arbeidet ved barnehagen ved at utdanningskravet endres.

Det er viktig at leder har barnehagefaglig bakgrunn sett i relasjon til at en skal være pedagogisk leder for virksomheten og gjennom det bør ha barnehagefaglig kompetanse for å kunne gi veiledning til ansatte og foreldre.

Av de forslåtte alternativer anbefaler Rådmannen alternativ B. Utdanningskravet som førskolelærer står fast, men endringen åpner for muligheten til annen relevant høyskoleutdanning med tilleggstudanning i barnehagepedagogikk. Dette vil etter Rådmannens synspunkt kunne berike miljøet i barnehagen.

§ 19 Barnehagens øvrige personale.

- Departementet forslår her 4 ulike alternativer og vil konkludere etter høringen.
- A. Bemanningen skal bestå av førskolelærer og annet egnet personale.
Bemanningen skal være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.
Likeverdig med førskolelæreutdanning er annen 3-årig pedagogisk utdanning på høyskolenivå med tillegg av ett års (60 studiepoeng) videreutdanning i barnehagepedagogikk.
Dagens norm om pedagogtetthet videreføres i forskrift.
- B. Som alternativ A, men med felles norm i forskriften på én førskolelærer pr. 10 – 14 barn som er tilstede samtidig.
- C. Bemanningen skal bestå av førskolelærere og annet egnet personale.
Bemanningen skal være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.
Likeverdig med førskolelæreutdanning er annen 3-årig pedagogisk utdanning på høyskolenivå med tillegg av ett års (60 studiepoeng) videreutdanning i barnehagepedagogikk.
Barnegruppene skal ha en sammensetning som er hensiktsmessig ut fra barnas alder og forutsetninger.
- D. Bemanningen skal være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.
Barnegruppene skal ha en sammensetning som er hensiktsmessig ut fra barnas alder og forutsetninger.

Bemanningen i de kommunale barnehager består i dag av førskolelærer og barne- og ungdomsarbeidere / barnepleiere eller med annen relevant utdanning.

På bakgrunn av de krav som er satt i § 2 – barnehagens innhold – er det viktig at det er forsvarlig pedagogisk bemanning ved alle barnehager. Førskolealder er en svært viktig alder som danner grunnlag for all videre læring. Videre er det viktig at barne- og ungdomsarbeidere gis prioritet ved tilsetning i bl.a. barnehager og at dette nedfelles i lovverket på lik linje med hjelpepleier i helsevesenet. Hvert år utdannes det fagarbeidere i barne- og ungdomsarbeiderfaget (2 år vgs. + 2 år læretid), de må gis mulighet til arbeid innenfor den utdanning som er iverksatt av samfunnet.

Rådmannen vil anbefale alternativ A som er en videreføring av dagens pedagogtetthet. Samtidig anbefales det at begrepet *annet egnet personale* erstattes med *barne- og ungdomsarbeider eller med annen egnet utdanning*.

Konklusjon

Rådmannen viser til saksfremstillingen og de anbefalinger som kommer frem i denne.

Rådmannens innstilling

Utvalg for undervisning og oppvekst anbefaler foreslåtte endringer i høringsnotat til ny barnehagelov og har valgt å kommentere følgende presiseringer i lovteksten.

1. Kap. I § 2: Anses som positivt at en har fått en presisering av barnhagens innhold i lovteksten. Utvalget anbefaler at begrepet *tilrettelagt sløyfes* og at det kun står *pedagogisk virksomhet*.
2. Kap. II § 3: Barns medvirkning er viktig fra et så tidlig tidspunkt som mulig, det er et godt fundament for deltakelse i et demokratisk samfunn.

3. Kap. IV § 10 Godkjenning

Det er beklagelig at gjeldende veiledende arealnormer for netto lekeareal inne og ute forslås fjernet. Dette vil i for stor grad kunne gi grunnlag for tvister mellom kommunen som godkjenningsinstans og de enkelte utbyggere.

Videre er det beklagelig at den frie etableringsretten opprettholdes da denne retten påfører kommunen et økonomisk ansvar som det i enkelte tilfeller ikke er rom for å imøtekomme.

4. Kap. V Personalet

§ 18; Ledelse. Utvalget anbefaler alternativ B i lovteksten.

§ 19; Barnehagens øvrige personale. Utvalget anbefaler alternativ A i lovteksten. Men vil anbefale at begrepet *annet egnet personal* erstattes med *Barne- og ungdomsarbeider eller annen egnet utdanning*. Begrunnelse for endringen er at det årlig utdannes fagarbeider i barne- og ungdomsarbeider faget jfr. endringene i Reform 94.

Frank Willy Larsen
Kommunalsjef undervisning og kultur

Kirsten Mellingseter
spesialkonsulent